

Sygn. akt VIII Pz 67/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Joanna Smycz

SSR del Magdalena Kimel (spr)

po rozpoznaniu sprawy w dniu 17 października 2016 w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie W. T.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w P.

o odszkodowanie,

na skutek zażalenia powoda W. T.

na postanowienie Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 13 czerwca 2016 r sygn. akt IV P 254/16

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T. G., pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego.

(-) SSO Joanna Smycz (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powód W. T. pozwem skierowanym przeciwko (...) Sp zo.o. w P. domagał się odszkodowania z tytułu utraty zdrowia psychicznego oraz utraty tym samym przyszłych przychodów w związku z nie możliwością podjęcia zatrudnienia na poprzednich stanowiskach w związku z chorobą psychiczną. Powód wniósł o ustalenie, że w wyniku stosowania wobec niego mobbingu (sprawa IV P 101/13) doznał utraty zdrowia psychicznego, przez co niemożliwe jest podjęcie pracy zgodnie z wykształceniem oraz pracy jaką wcześniej wykonywał na stanowiskach kierowniczych. Domagał się uznania, że strona pozwana nie przeciwdziałała stosowaniu wobec niego mobbingu, wobec czego doznał utraty zdrowia psychicznego zgodnie z art. 94 § 2 kp, zasądzenia od strony pozwanej odszkodowania w kwocie 75.000 zł na podstawie art. 94³ § 3 i 4 kp.

Powód złożył wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2016 r Sąd Rejonowy w T. G. odrzucił pozew w oparciu o art. 199 § 1 pkt 2 kpc, wskazując, że sprawa o roszczenia dochodzone w niniejszej sprawie, jest tożsama ze sprawą o sygn. akt IV P 101/13 o zadośćuczynienie w związku z mobbingiem, która została prawomocnie zakończona i sprawą o sygn. akt IV P 34/15 o jednorazowe odszkodowanie, przekazaną Sądowi Okręgowemu w G. do rozpoznania.

Zażalenie na postanowienie wywiódł powód, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji i pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

- nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 kpc, wskutek pozbawienia powoda możliwości obrony swoich praw, poprzez wydanie zaskarżonego postanowienia bez przesłuchania powoda oraz bez uwzględnienie stanu postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w G. (sygn. akt XII C 83/15),

ponadto zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że sprawy przed Sądem Rejonowym w T. G. o sygn. akt IV P 101/13 i IV P 103/13 oraz przed Sądem Rejonowym w T. G. IV P 34/15 (później przed Sądem Okręgowym w G. XII C 93/16), dotyczyły tego samego co sprawa niniejsza, a w konsekwencji:

- naruszenie przepisu art. 199 § 1 pkt 2 kpc, poprzez odrzucenie pozwu mimo braku tożsamości roszczenia objętego pozwem z roszczeniami w sprawach o wymienionych sygnaturach.

W uzasadnieniu zażalenia powód podniósł, że Sąd Rejonowy nie wyjaśnił i nie podjął żadnych czynności zmierzających do ustalenia prawidłowego zakresu roszczeń powoda. Wskazał, że sprawa prowadzona przez Sąd Rejonowy w T. G. pod sygn. akt IV P 101/13 dotyczyła odszkodowania za dyskryminację w miejscu pracy, powód domagał się wypłaty wynagrodzenia z powodu jego dyskryminacji ze względu na narodowość- do poziomu wynagrodzenia otrzymywanego przez pracowników tureckich. Sprawa prowadzona pod sygn. akt IV P 103/13 dotyczyła zadośćuczynienia za rozstrój zdrowia spowodowany mobbingiem- uraz fizyczny oraz lęki o własne zdrowie i życie, które wiązały się z pobiciem powoda w miejscu pracy. Sprawa prowadzona przez Sąd Okręgowy w G. (wcześniej przez Sąd Rejonowy w T. G.) pod sygn. akt XII C 83/16 dotyczy zadośćuczynienia za mobbing w zakresie w jakim jego krzywda pogłębiła się w stosunku do stanu analizowanego przez Sąd Rejonowy w T. G. w sprawie o sygn. akt IV P 101/13. Powód podniósł, że w niniejszej sprawie domaga się odszkodowania za pogorszenie jego perspektyw zarobkowych w związku z zapaścią jego zdrowia- powstaniem ciężkiej choroby psychicznej, co uniemożliwia mu zarobek. Zdaniem powoda brak jest podstaw do przyjęcia, że w sprawie zachodzi res iudicata, gdyż w obrocie prawnym nie występuje jeszcze sprawa o to samo roszczenie oparta na tych samych podstawach faktycznych, między tymi samymi podmiotami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Zasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 379 pkt 5 kpc, albowiem powód został pozbawiony możliwości obrony swych praw.

Zauważyć należy, że w po wytoczeniu powództwa, w piśmie z dnia 17 maja 2016 r powód złożył wniosek o wyznaczenie adwokata z urzędu w związku z chorobą psychiczną. Tymczasem Sąd Rejonowy, bez rozpoznania wniosku, odrzucił pozew przyjmując wystąpienie stanu powagi rzeczy osądzonej, nie wyjaśniając podstawy faktycznej roszczeń powoda sformułowanych w pozwie.

W tej sytuacji Sąd pierwszej instancji pozbawił powoda możliwości obrony jego praw w kwestii wykazania ewentualnego braku przesłanek przesądających o wystąpieniu stanu powagi rzeczy osądzonej.

Sąd Rejonowy miał obowiązek w pierwszej kolejności rozpoznać wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, a następnie wyjaśnić podstawę faktyczną i prawną roszczenia powoda, czego nie uczynił.

Sąd Rejonowy, oceniając przesłankę tożsamości roszczenia, ograniczył się do stwierdzenia o prawomocnym zakończeniu sprawy o sygn. akt IV P 101/13, która toczyła się między tymi samymi stronami o zadośćuczynienie w związku z mobbingiem oraz wskazał, że w toku jest sprawa o jednorazowe odszkodowanie. Ocenę tę należy uznać za co najmniej przedwczesną, albowiem nie wyjaśniono podstaw faktycznych uzasadniających żądanie powoda. Ocena tożsamości roszczeń na gruncie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. obejmuje faktycznie porównanie roszczenia uwzględnionego, które obejmuje prawomocność materialna wyroku i roszczenia dochodzonego później. Uznanie przez Sąd Rejonowy wystąpienia tożsamości roszczeń w wymienionych sprawach, nie było więc możliwe bez wcześniejszego ustalania podstaw faktycznych mających uzasadnić żądania powoda w niniejszej sprawie, ponieważ nie można stanowczo wykluczyć, że roszczenia dochodzone przez niego od tego samego pozwanego uzasadniają inne okoliczności faktyczne, aniżeli będące podstawą faktyczną roszczeń dochodzonych i osądzonych w sprawie prawomocnie zakończonej.

Stosownie do art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd ma obowiązek odrzucić pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Zakres przedmiotowy i podmiotowy powagi rzeczy osądzonej reguluje art. 366 k.p.c. przewidując, że wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko, co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Z powyższego wynika, że tożsamość roszczenia w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 kpc zachodzi tylko wówczas, gdy identyczne są nie tylko przedmiot ale i podstawa sporu (postanowienie SN z dnia 09.06.1971 r II CZ 59/71, OSNCP 1971, nr 12 poz 226, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 r., III CZP 67/13, OSNC 2014, nr 7- 8, poz. 73, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2014 r., III CSK 124/13, nie publ. i z dnia 11 lutego 2011 r).

Z kolei Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 11 lutego 2011 r., sygn. I CSK 277/10 wskazał, że przedmiotowa granica powagi rzeczy osądzonej wyznaczona przez przedmiot rozstrzygnięcia sądu oraz podstawę sporu pozwala na ocenę, czy zachodzi tożsamość roszczeń występujących w sprawie prawomocnie zakończonej i innych sprawach, a prawomocny wyrok nie stanowi przeszkody do wytoczenia powództwa między tymi samymi stronami tylko wtedy, gdy nie występuje tożsamość przedmiotu, a nadto jeżeli przedmiot powództw jest wprawdzie jednakowy, ale różne są podstawy powództw, przy czym chodzi w tym wypadku zarówno o podstawę faktyczną, jak i prawną żądania.

Sąd Rejonowy, po sprecyzowaniu żądania przez powoda, podejmie czynności zmierzające do ustalenia czy w nowej sprawie występuje tożsamy przedmiot wyznaczany treścią nowego żądania powoda oraz taka sama podstawa faktyczna i prawna roszczenia, tj porówna podstawę faktyczną i prawną żądania zgłoszonego w poprzednich sprawach o sygn. akt IV P 101/13, (...), XII C 83/15 oraz treść i podstawę faktyczną żądania aktualnie zgłoszonego. Po tak dokonanych ustaleniach, oceni czy w sprawie zachodzą przesłanki z art. 199 § 1 pkt 2 kpc.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

(-) SSO Joanna Smycz (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia